

FORSLAG TIL NORSK STANDARD FOR DYRKINGSTORV

Norges Standardiseringsforbund har nylig sendt ut for offentlig kritikk forslag til standardiseringsregler for torvprodukter som fremstilles til bruk som dyrkingsmedia eller jordforbedringsmidler. Nedenfor er meddelelsen og forslaget til Norsk Standard for dyrkingstorv gjentatt i sin helhet.

Meddelelse nr. 434.

Norges Standardiseringsforbund offentliggjør herved for kritikk F 2891 DYRKINGSTORV. Varedeklarasjon, pakking og merking.

Interesserte anmodes om å gå nøye gjennom forslaget og avgi uttalelse om det til NSF, Haakon VII's gate 2, Oslo 1. Uttalelser med motivering for eventuelle motforslag bes sendt NSF *innen 1. april 1970*.

Torv har i de senere årene hatt en sterk økende anvendelse som jordforbedringsmiddel og dyrkingsmedium for planter i gartneri og hagebruk, i planteskoler, villahager o.l.

Den årlige norske produksjon av torv ligger ifølge oppgave fra Det norske myrselskap på ca. 350 000 baller, derav fabrikkmessig produsert ca. 270 000 baller. I tiden 1964—1968 har importen steget fra 5 000 baller til ca. 100 000 baller pr. år. (Statistisk Sentralbyrå).

De spesifikke krav til dyrkingstorv er flere og mer kompliserte enn kravene til strøtorv. Dette gjelder særlig den torv som blir tilbudt i ferdiggjødset stand. Som følge av at torv er et naturprodukt vil den variere noe med hensyn til de naturlige egenskaper. I tillegg kan torven gis ulike tekniske behandlinger. Dette fører til stort behov for entydige normer for å karakterisere varen på en tilfredsstillende måte.

Det ble aktuelt med et fagutvalg som kunne bistå de forskjellige instanser med rettledning og normalisering vedrørende varedeklarasjoner for dyrkingstorv. Etter initiativ fra Det norske myrselskap ble derfor Det Norske Torvutvalg opprettet i januar 1968.

For å løse problemet med entydig beskrivelse av dyrkingstorv, kom utvalget til at det ville være hensiktsmessig å få utarbeidet en Norsk Standard for dette. Spørsmålet ble tatt opp med Norges Standardiseringsforbund, som tiltrådte Torvutvalget med en standardiserings-teknisk konsulent.

Arbeidet innen Torvutvalget er søkt koordinert med tilsvarende arbeider innen Norden. Det er også samarbeidet med eksperter utenfor utvalget. Videre er det innhentet opplysninger, foretatt under-

søkelser og gjort praktiske forsøk både i Norge og i de øvrige nordiske land.

Foreløpig har utvalget arbeidet med spørsmål som har relasjon til Lov om Handel med gjødsel og jordforbedringsmidler, som nå er tatt opp til revisjon. Det utarbeidede forslag til Norsk Standard F 2891 angir hvilke egenskaper vedrørende dyrkingstorv som skal deklarerer. Utvalget er ellers innstilt på å arbeide videre med standardisering når det gjelder analyse- og målemetoder for å beskrive denne torven og andre mulige dyrkingsmedia.

Det Norske Torvutvalg består av:

Statskonsulent O. Ausland, formann
Direktør O. Lie, viseformann
Vitenskapelig assistent E. Bjerkestrand
Direktør E. Hildrum
Driftsleder Aa. Hjeltnes
Førsteamanuensis A. Njøs
Fabrikkeier A. Ording
Forsøksleder J. Roll-Hansen
Forsøksleder M. Sandvik
Professor E. Strømme
Vitenskapelig assistent E. Vigerust
Konsulent T. Vaage
Konsulent E. Wold, sekretær
Ingeniør A. Faye, NSF

Etter kritikkfristens utløp kan forslaget bli endret.
Forslaget kan ikke påberopes som Norsk Standard.

Forslag til NORSK STANDARD F 2891.

DYRKINGSTORV. Varedeklarasjon, pakking og merking

Standarden fastsetter de data som skal inngå i en varedeklarasjon for torv til plantedyrking og jordforbedring, samt regler for pakking og merking.

1. TERMINOLOGI

Torv = organisk materiale med 50—60 % karbon, dannet i det vesentlige av rester fra hydrofile plantesamfunn, og mer eller mindre omdannet i anaerobt, fuktig miljø

Dyrkingstorv = torvprodukter fremstilt til bruk som dyrkingsmedia eller jordforbedringsmidler

Naturtorv = dyrkingstorv uten tilsetninger

Veksttorv = dyrkingstorv som ved tilsetning av kalkingsmidler og gjødsel er ferdig for bruk til dyrking av planter

Suppleringstorv = dyrkingstorv tilsatt kalkingsmidler og/eller gjødsel med sikte på bruk som supplement til andre dyrkingsmedia, eller som jordforbedringsmiddel eventuelt som veksttorv etter kompletterende tilsetning

Sphagnumtorv = torv som vesentlig består av sphagnumarter (hvitmose) og med høyst 5 vektprosent aske av tørrstoffinnholdet før eventuelle tilsetninger

2. VAREDEKLARASJON

Varedeklarasjonen skal omfatte:

2.1 *Torvart*

Er det sphagnumtorv skal dette angis. For andre torvarter angis de plantearter/plantesamfunn som utgjør den overveiende del av opprinnelsesmaterialet.

2.2 *Varetype*

Varetypen skal angis ved én av følgende betegnelser:

Naturtorv

Veksttorv

Suppleringstorv

Dyrkingstorv må ikke brukes som typebetegnelse.

2.3 *Omdanningsgrad*

Omdanningsgraden angis i henhold til von Post's skala*:

* Lennart von Post: Instruktion för kvantitative torvmarkrekognoseering. Sveriges Geol. Undersökning, 1921.

<i>Betegnelse</i>	<i>Tilsvarende von Post's skala</i>
Lite omdannet	H 1— 3
Middels omdannet	H 4— 6
Sterkt omdannet	H 7—10

2.4 *Surhetsgrad*

Surhetsgraden angis ved pH med én desimal.

2.5 *Rivningsgrad*

Rivningsgraden angis med følgende betegnelser:

Grov — Alle deler skal være under 100 mm, men minst 60 vektprosent skal være over 10 mm

Middels — Alle deler skal være under 30 mm, men minst 60 vektprosent skal være over 2 mm

Fin — Alle deler skal være under 6 mm, men minst 60 vektprosent skal være over 1 mm

Varer utenfor disse grenser betegnes «Frasortert grov», respektive «Frasortert fin». Kombinasjoner av betegnelsene kan brukes. Størrelsen bestemmes ved bruk av sifter med kvadratiske masker og maskevidder i henhold til ovenstående.

2.6 *Mengdeangivelser*

Mengder angis for hver pakke eller ved salg i bulk (løs vekt) pr. levert varemengde.

2.6.1 *Tørrstoff*

Tørrstoffmengden angis i kg eller g.

2.6.2 *Bruksvolum*

Bruksvolumet angis i liter eller m³.

I tillegg kan oppgis materialvolumet som er torvsubstansens volum.

Anmerkning:

Bruksvolumet bestemmes ved måling av opprevet og fuktet torv utlagt i 25 cm tykt lag. Vanninnholdet skal være ca. 4 ganger tørrstoffmengden.

Dersom tettheten («volumvekten») oppgis, skal den være forholdet mellom tørrstoffinnholdet i kg og bruksvolumet i m³.

2.7 *Tilsetninger*

For veksttorv og suppleringsstorv skal tilsetningene oppgis.

2.7.1 *Kalkingsmidler*

Art og mengde angis i kg pr. m³ bruksvolum.

2.7.2 *Gjødsel*

Mengde av de enkelte gjødselslag skal angis i g eller kg pr. m³ bruksvolum.

I tillegg kan angis mengde av de enkelte plantenæringsstoffer i g pr. m³ bruksvolum, eller resultatene fra anerkjente jordanalysemetoder.

2.8 *Askeinnhold*

Askeinnholdet skal angis for torv som før eventuell tilsetning har et askeinnhold på mer enn 5 vektprosent av tørrstoffinnholdet.

3. PAKKING

3.1 For alle varetyper kan brukes tette pakninger av papir, plast e.l.

3.2 Naturtorv kan leveres i åpne pakninger.

3.3 Alle varetyper kan leveres i bulk, forutsatt leveringen skjer fra lagerplass hvor det ikke kan foregå utvasking av plantenæringsstoffer eller tilføring av plantesykdomssmitte.

4. **MERKING**

Ved merking skal angis:

Torvart

Varetype

Omdanningsgrad

Surhetsgrad

Rivningsgrad

Bruksvolum

Tørrstoffmengde

Tilsetning av kalkingsmiddel og gjødsel

Leverandør eller produsent

Tette pakninger (av papir eller plast) skal ha tydelig og varig merking på hver enkelt pakning.

Ved levering i åpne pakninger eller bulk skal varedeklarasjonen angis på merkelapper eller medfølge fakturaen.